

Gemeente Maastricht

Bijlage 2

Verordening van de raad van de gemeente Maastricht houdende regels omtrent raadsonderzoeken (Enquêteverordening gemeente Maastricht)

De raad van de gemeente Maastricht;

gelet op de artikelen 155a tot en met 155f van de Gemeentewet;

B E S L U I T:

vast te stellen de volgende verordening:

Enquêteverordening gemeente Maastricht

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. getuigen en deskundigen: personen als bedoeld in artikel 155b, eerste lid, juncto artikel 155c, eerste lid, van de Gemeentewet;
- b. griffier: de griffier van de gemeente Maastricht;
- c. onderzoek: een onderzoek als bedoeld in artikel 155a, eerste lid, van de Gemeentewet;
- d. onderzoekscommissie: een commissie als bedoeld in artikel 155a, derde lid, van de Gemeentewet;
- e. raad: de raad van de gemeente Maastricht;
- f. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht.

Artikel 2 Instellen van onderzoek

1. Op voorstel van een of meer van zijn leden kan de raad besluiten een onderzoek in te stellen naar het door het college of de burgemeester gevoerde bestuur.
2. Het voorstel tot het uitvoeren van een onderzoek bevat tenminste een omschrijving van het onderwerp van het onderzoek met een toelichting.
3. De raad stelt in deze raadsvergadering een voorbereidingscommissie in die een plan van aanpak opstelt met een aantal onderzoeksvragen, een tijdpad en een begroting voor het voor het onderzoek benodigde budget.

Artikel 3 Onderzoekscommissie

1. Uiterlijk binnen drie maanden nadat de raad besloten heeft tot het instellen van een onderzoek stelt de raad een onderzoekscommissie in. Deze commissie bestaat uit ten minste 3 en ten hoogste 7 raadsleden. Bij de samenstelling zorgt de raad voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigde groeperingen.
2. De voorzitter wordt door de raad in functie benoemd. Nadere invulling van de taken inclusief de aanwijzing van een vice-voorzitter en verdere onderverdeling van werkzaamheden wordt door de onderzoekscommissie op een later tijdstip bepaald.

3. Bij de instelling van de onderzoekscommissie stelt de raad het budget vast dat de onderzoekscommissie voor het onderzoek ter beschikking staat. Gedurende het onderzoek kan de raad het budget aanpassen.
4. Bij de instelling van de onderzoekscommissie stelt de raad op voorstel van de voorbereidingscommissie de onderzoeksvragen en het tijdpad voor het onderzoek vast en tevens nadere regels met betrekking tot de (tussentijdse) rapportage van de onderzoekscommissie aan de raad.

Artikel 4 Beëindiging van het lidmaatschap van de onderzoekscommissie

1. Het lidmaatschap van de onderzoekscommissie eindigt indien:
  - a. de raad besluit tot opheffing van de onderzoekscommissie
  - b. een lid ophoudt lid te zijn van de raad;
  - c. de onderzoekscommissie besluit een lid te horen;
  - d. een lid ontslag neemt.
2. Een lid van de onderzoekscommissie kan op elk moment ontslag nemen. Hiervan brengt hij de raad en de voorzitter van de onderzoekscommissie zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte.
3. In openstaande vacatures wordt door de raad zo spoedig mogelijk voorzien.

Artikel 5 Voorzitter

De voorzitter is belast met:

- a. het leiden van de beraadslagingen en zittingen;
- b. het handhaven van de orde;
- c. het bewaken van het door de raad voor het onderzoek vastgestelde budget;
- d. het doen naleven van bij of krachtens deze verordening gestelde regels;
- e. hetgeen deze verordening hem verder opdraagt.

Artikel 6 Bevoegdheden van de onderzoekscommissie

1. Leden en gewezen leden van de raad, de burgemeester en gewezen burgemeesters, wethouders en gewezen wethouders, leden en gewezen leden van een door de raad, het college of de burgemeester ingestelde commissie, ambtenaren en gewezen ambtenaren, door of vanwege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn verplicht te voldoen aan een vordering van de onderzoekscommissie tot het verschaffen van inzage in, het nemen van afschrift van of het anderszins laten kennisnemen van alle bescheiden waarover zij beschikken en waarvan naar het redelijk oordeel van de onderzoekscommissie inzage, afschrift of kennisneming anderszins voor het doen van een onderzoek nodig is.
2. Personen als bedoeld in het eerste lid zijn verplicht te voldoen aan een oproep van de onderzoekscommissie om als getuige of deskundige te worden gehoord. De getuigen zijn verplicht getuigenis af te leggen en de deskundigen zijn verplicht hun diensten onpartijdig en naar beste weten als zodanig te verlenen.
3. Ambtenaren, door of vanwege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn gehouden om aan een onderzoek alle door de onderzoekscommissie gevorderde medewerking te verlenen.
4. De onderzoekscommissie kan besluiten derden in te schakelen voor het uitvoeren van opdrachten die zij in het kader van de onderzoeksopdracht en de uitoefening van haar taak nodig acht, mits dit binnen het door de raad vastgestelde onderzoeksbudget blijft.

Artikel 7 Ondersteuning

1. De griffier ondersteunt de onderzoekscommissie en draagt zorg voor zijn vervanging en eventuele verdere ondersteuning. Hij is verantwoordelijk voor de organisatorische activiteiten van de onderzoekscommissie en belast met het beheer van het ter beschikking gestelde budget.
2. De griffier is bij iedere zitting van de onderzoekscommissie aanwezig.
3. Op verzoek van de griffier verleent het college de commissie aanvullend ambtelijke ondersteuning ter bevordering van het door de commissie te verrichten onderzoek.
4. De commissie kan besluiten derden in te schakelen voor het uitvoeren van opdrachten of deelonderzoeken die zij in het kader van de onderzoeksopdracht en de uitoefening van haar taak nodig acht, mits dit binnen het door de raad ter beschikking gestelde onderzoeksbudget blijft.

Artikel 8 Vooronderzoek

1. De onderzoekscommissie verricht haar vooronderzoek in beslotenheid.
2. De onderzoekscommissie kan schriftelijke inlichtingen vorderen. Zij bepaalt daarbij de wijze waarop de schriftelijke inlichtingen moeten worden verstrekt.
3. De commissie kan afschrift van, inzage in of kennisneming van documenten vorderen. Zij bepaalt daarbij de wijze waarop afschriften worden verstrekt, inzage wordt gegeven of kennisneming wordt verleend.
4. De onderzoekscommissie kan in het belang van het onderzoek in beslotenheid met een ieder informatieve gesprekken voeren. Er bestaat hiertoe, buiten de in artikel 6, eerste lid, bedoelde personen, geen plicht tot medewerking.

Artikel 9 Openbare zittingen

1. De voorzitter van de onderzoekscommissie bepaalt plaats en tijdstip van de zitting en brengt die ter openbare kennis.
2. De voorzitter roept de leden van de onderzoekscommissie, getuigen en deskundigen ten minste twee weken voor de zitting op.
3. Binnen drie werkdagen na verzending van de oproep kunnen de getuigen en deskundigen onder opgaaf van redenen de voorzitter verzoeken het tijdstip van de zitting te wijzigen.
4. De beslissing van de voorzitter op dit verzoek wordt uiterlijk één week voor het tijdstip van de zitting aan de betrokken getuige of deskundige medegedeeld en openbaar gemaakt.

Artikel 10 Verhoren

1. De getuigen en deskundigen worden in een openbare zitting van de onderzoekscommissie gehoord.
2. De onderzoekscommissie kan besluiten dat getuigen uitsluitend worden verhoord na het afleggen van een in handen van de voorzitter af te leggen eed of belofte dat zij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zullen zeggen. Deskundigen verklaren in dat geval dat zij hun verslag onpartijdig en naar beste weten zullen uitbrengen.
3. De onderzoekscommissie kan om gewichtige redenen besluiten een verhoor of een gedeelte daarvan niet in het openbaar af te nemen. De leden van de commissie bewaren geheimhouding over hetgeen hun tijdens een besloten zitting ter kennis komt.

Artikel 11 Onwillige getuigen en deskundigen

1. Indien een opgeroepen getuige of deskundige niet verschijnt, wordt daarvan door de griffier proces-verbaal opgemaakt. In dit proces-verbaal staan in ieder geval een nauwkeurige omschrijving van de wijze van oproeping en van de reden waarom naar de mening van de

- onderzoekscommissie de getuige of deskundige verplicht is om aan de oproep van de onderzoekscommissie te voldoen.
2. De onderzoekscommissie besluit indien een situatie als genoemd in het eerste lid zich voordoet of een niet verschenen getuige of deskundige met gebruikmaking van artikel 155d, tweede lid van de gemeentewet alsnog voor de commissie zal worden gebracht.
  3. Indien een getuige weigert de eed of belofte af te leggen of weigert te antwoorden op vragen van de onderzoekscommissie wordt hiervan door de griffier proces-verbaal opgemaakt;
  4. Indien de onderzoekscommissie het sterke vermoeden heeft dat door een getuige meened wordt gepleegd, doet de voorzitter hiervan aangifte bij het openbaar ministerie.
  5. Opgestelde processen-verbaal worden door de voorzitter van de onderzoekscommissie en de griffier ondertekend.

Artikel 12 Toehoorders en pers

1. De toehoorders en vertegenwoordigers van de pers kunnen uitsluitend op de voor hen bestemde plaatsen openbare zittingen bijwonen.
2. Het geven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is verboden.
3. De voorzitter is bevoegd toehoorders die op enigerlei wijze de orde van de vergadering verstoren te doen vertrekken.
4. Tijdens de zitting is het gebruik van elektronische hulpmiddelen zoals smartphone, tablet, iPad en laptop toegestaan. Indien dit gebruik de orde van de zitting verstoort, dient de gebruiker op eerste aanwijzing van de voorzitter het betreffende apparaat uit te schakelen. Indien hieraan geen gehoor wordt gegeven is de voorzitter bevoegd de betrokken persoon en/of het betreffende apparaat uit de raadzaal te verwijderen of te doen verwijderen.

Artikel 13 Geluid- en beeldregistraties

1. De griffier draagt zorg voor het maken van geluidsopnames van de verhoren, tenzij de onderzoekscommissie oordeelt dat dit niet noodzakelijk is.
2. Anderen die tijdens de zitting geluid- dan wel beeldregistraties willen maken, doen hiervan mededeling aan de voorzitter en gedragen zich naar diens aanwijzingen.

Artikel 14 Verslaglegging zitting

1. De griffier draagt zorg voor de verslaglegging van de zitting. Van een besloten zitting wordt een geheim verslag gemaakt.
2. Het verslag vermeldt de namen van de aanwezigen en hun hoedanigheid voor zover van belang.
3. Het verslag houdt een zakelijke vermelding in van wat over en weer is gezegd en wat verder ter zitting is voorgevallen.
4. Het verslag verwijst naar de op de zitting overgelegde bescheiden, die aan het verslag kunnen worden gehecht.
5. Het verslag wordt ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Artikel 15 Rapportage

Na afronding van het onderzoek brengt de onderzoekscommissie schriftelijk rapport uit aan de raad met haar conclusies en aanbevelingen. Het rapport is openbaar, op onderdelen daarvan of op bepaalde bijlagen kan de onderzoekscommissie geheimhouding opleggen.

Artikel 16 Overige bepalingen

1. De onderzoekscommissie kan de bij de wet verleende bevoegdheden uitsluitend uitoefenen indien tenminste drie van haar leden aanwezig zijn.
2. De onderzoekscommissie besluit met meerderheid van stemmen. In geval de stemmen staken is de stem van de voorzitter doorslaggevend.
3. De onderzoekscommissie beraadslaagt indien een lid dat nodig acht.
4. De onderzoekscommissie beraadslaagt achter gesloten deuren.

Artikel 17 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na bekendmaking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: “Enquêteverordening gemeente Maastricht”.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Maastricht op 19 december 2023.

de griffier,

{{esl:Signer1:Signature:size(200,50)}}

de voorzitter,

{{esl:Signer2:Signature:size(200,50)}}

Algemene toelichting bij de Enquêteverordening gemeente Maastricht

Bij de dualisering van het gemeentebestuur per 7 maart 2002 zijn de raad een aantal van deze en nieuwe instrumenten toebedeeld om de positie van de raad te versterken en welke passen bij de rol die aan de raad als hoogste orgaan van de gemeente toekomt. Een van de nieuwe instrumenten is de bevoegdheid om op voorstel van een of meer leden van de raad bij gewone meerderheid te besluiten tot het verrichten van een onderzoek naar het door het college of de burgemeester gevoerde bestuur. Dit is vastgelegd in de artikelen 155a t/m 155f van de Gemeentewet. Vaak ook aangeduid als het recht van enquête. Dit is het zwaarste instrument dat de raad kan inzetten om onderzoek te verrichten.

In deze verordening zijn de meest relevante bepalingen uit de wettekst geïntegreerd met de gewenste nadere uitwerking.

Besluit tot het instellen van een onderzoek

Wanneer de raad op enig moment een besluit neemt tot het instellen van een onderzoek op basis van de artikelen 155a e.v. van de Gemeentewet betekent dit dat de procedure moet worden gevolgd die in de verordening is vastgelegd. Het onderzoek moet het door het college of de burgemeester gevoerde bestuur betreffen; bestuurders en oud-bestuurders en ambtenaren zijn verplicht hieraan medewerking te verlenen. Het onderzoek wordt uitsluitend door raadsleden uitgevoerd die zich daarbij kunnen laten bijstaan door de griffier en externe onderzoekers.

Vorbereidingscommissie

De raad besluit op enig moment tot het instellen van een dergelijk onderzoek en geeft in hoofdlijnen aan waar het onderzoek naar moet worden ingesteld. Om de onderzoeksvragen scherp te krijgen en nadere voorbereidingen te treffen wordt een voorbereidingscommissie ingesteld. Omtrent de samenstelling van deze voorbereidingscommissie wordt in de verordening niets geregeld. Dat zal mede afhangen van de situatie van dat moment en de voorlopige inschatting van de omvang en impact van een te verrichten onderzoek. De voorbereidingscommissie wordt ondersteund door de griffier en reeds in deze fase kan externe hulp worden overwogen.

Naast het formuleren van de onderzoeksvragen, het opstellen van een tijdpad en een begroting gaat deze commissie ook op zoek naar de nodige ondersteuning. Hiervoor kan een extern bureau worden gevraagd. Binnen drie maanden legt de voorbereidingscommissie de nodige voorstellen, inclusief de mogelijke bemensing van de commissie, ter nadere besluitvorming aan de raad voor.

Onderzoekscommissie

De raad besluit op voorstel van de voorbereidingscommissie een onderzoekscommissie in te stellen, bestaande uit uitsluitend raadsleden. Een dergelijke onderzoekscommissie wordt aangeduid als Enquêtecommissie (met naam van het onderzoeksonderwerp). De voorbereidingscommissie wordt opgeheven.

Van belang is dat in de Enquêtecommissie er een evenwichtige vertegenwoordiging vanuit de raad is en dat de te benoemen commissieleden over voldoende tijd kunnen beschikken om in een relatief korte tijdspanne het nodige onderzoekswerk te kunnen verrichten. De leden van de commissie ontvangen daarvoor een incidentele toelage zoals geregeld in artikel 3, eerste lid, van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Maastricht 2021. Naast de instelling van de commissie stelt de raad de onderzoeksvragen vast en stelt aan de commissie een budget ter beschikking.

Vooronderzoek

Na verdieping in de onderzoeksvragen vindt afstemming plaats met de mogelijke externe ondersteuning. Dat kan een ander bureau zijn als dat wat de voorbereidingscommissie heeft ondersteund. De griffier heeft een centrale rol in de ondersteuning van de commissie. Er moet rekening mee worden gehouden dat mogelijk ook in extra tijdelijke capaciteit voor de griffie moet worden voorzien om het reguliere proces te kunnen blijven faciliteren.

De Enquêtecommissie start het vooronderzoek met het inlezen in de op te vragen documenten, deskundigheidsbevordering en gesprekken met bestuurders, ambtenaren, getuigen en deskundigen. De commissie beschikt over zeer ruime wettelijke mogelijkheden om gegevens op te vragen en daarvan kennis te nemen. Bestuurders, gewezen bestuurders, ambtenaren en gewezen ambtenaren van de gemeente Maastricht zijn verplicht die gegevens te verstrekken. Deze tijdrovende fase van het onderzoek voltrekt zich vrijwel geheel in beslotenheid.

Ter voorbereiding op de openbare verhoren kan de commissie informatieve gesprekken in beslotenheid voeren. Weliswaar bestaat op dat moment (nog) geen verschijningsplicht, maar de opbrengst aan informatie is hoog. Dan ontstaat al een goed beeld van het onderzoek en vindt de voorbereiding van de openbare verhoren plaats.

De voorzitter van de commissie informeert de raad tussentijds over het proces, niet de inhoud.

Openbare verhoren

Op basis van de dan verkregen informatie kan de commissie starten met de openbare verhoren, waaraan in elk geval bestuurders, oud bestuurders, ambtenaren en gewezen ambtenaren verplicht zijn om medewerking te verlenen. De commissie beschikt daarbij over aanvullende bevoegdheden. Ook kunnen deze op te roepen personen onder ede worden verhoord.

De commissie kan om gewichtige redenen ook besluiten bepaalde verhoren in beslotenheid te laten plaatsvinden. Daarop berust dan geheimhouding.

De openbare verhoren vormen eigenlijk het sluitstuk van het onderzoek. Het is aan de commissie wie daarvoor wordt opgeroepen en in welke volgorde. Bij deze openbare verhoren zal al een beeld ontstaan hoe door bestuurders in de te onderzoeken kwestie is gehandeld.

Rapportage

De commissie rondt haar onderzoek vervolgens af met een rapport aan de raad met conclusies en aanbevelingen. Artikel 86, eerste lid van de Gemeentewet is van toepassing inzake eventueel op te leggen geheimhouding.

Nadat de Enquêtecommissie het rapport in raadsvergadering heeft toegelicht neemt de raad op basis daarvan eventuele vervolgbesluiten en heft de Enquêtecommissie op.